

FREDNINGSVÆRDI ER

WICHMANNS GÅRD

GULDBORGSUND KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	09.12.2010
Besigtiget af:	Maria Wedel Gjelstrup
Journalnummer:	2010.7.82.07/376-0001
Kommune:	Guldborgsund Kommune
Adresse:	Brogade 2, 4990 Sakskøbing
Betegnelse:	Wichmanns Gård
Fredningsår:	1919
Omfang:	<i>Forhuset (ca. 1770-80)</i>

— BYGNINGSBESKRIVELSE

Ejendommen liggende i midten af byen tæt på torvet på hjørnet af Brogade og Torvegade.

Bindingsværks købmandsgård i to stokværk med højt brudt mansardtag og to skorstene. Bygningen står på en sortmalet kampestenssokkel. Facaderne er kalket gule over stok og sten, mens træværket på bagsiden mod gården er sorttjæret. Alle døre og vinduer har hvide rammer, og vinduessætningen er meget ujævnt placeret.

Indvendigt er i stueetagen indrettet butikslokaler, hvor alle overflader er af nye materialer. Fra portrummet er der adgang til et trapperum med en trappe op til 1. salen, hvor der findes en stor lejlighed. Tagetagen står uudnyttet med det meste af det originale bjælkeværk og et tilføjet undertag.

Ud over det fredede forhus består ejendomme desuden af et side- og baghus.

— BYGNINGSHISTORIE

Wichmanns Gård er opført i 1770erne og blev tidligere kaldt Kong Christians gård.

Bygningerne fungerede tidligere som købmandsgård med butik, bolig og stald. De sydligste fag på længen mod Torvegade er senere blevet grundmuret.

I årene 1981-1984 gennemgik Wichmanns Gård en større renovering, hvor facader og tag blev nedtaget – repareret, fornyet og genopsat.

I 1990 blev vinduerne restaureret

— KILDER

Trap Danmark femte udgave, Maribo amt, bind IV, 3 1955

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

Wichhmanns Gård ligger overfor Saksøbing kirken, der er en ornamenteret teglstenskirke fra ca. 1240-1300. De to bygninger har en klar visuel forbindelse, da der kun ligger en parkeringsplads imellem. Sammenhængen med kirken giver Købmandsgården en prominent beliggenhed. Endvidere er bygningen også i sammenhæng med to af de vigtigste forbindelses veje i Saksøbing, da bygningen ligger på et hjørne.

Til forhuset er tilbygget et side- og et baghus, der er udført og behandlet fortrinsvis ligesom forhuset. Mod Tovegade er forlænger sidehuset Købmandsgårdens volumen, og mod gården, der åbnes op når man bevæger sig gennem portrummet, samlet de trebygninger ved et fælles uderum med pigstensbelægning.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Bygningernes samlede volumen vidner om en fornem og vigtig købmandsgård, hvis hierarkiske opbygning af bygninger kan ses ved forholdet mellem det høje forhus og det lave side- og baghus. Butiksløkalerne, porten og lemme i Brogade samt tilbyggede længer fortæller om de forskellige funktioner, man har haft ved en stor købmandsgård. Den brede port har givet adgang for vogne ind til gårdspladsen. Lemme har givet adgang til kælderen hvor, man har haft mulighed for at kaste sække ned direkte fra gaden. Side- og baghus (uden for fredningen) kan have haft flere skiftende funktioner så som opbevaring, stald og evt. småproduktion.

På første salen i forhuset er i planstrukturen bevaret en stor stue mod Brogade og mod gården to små værelser. Desuden ses her også en af de store skorstenspiber, der tidligere var forbundet med lejlighedens ildsted.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Den toetagers købmandsgård står som en tung høj klump, pga. dens proportioner. Tagets store og stejle flade dominerer bygningens udtryk og gør bygningen retningsløs ved ikke at danne gavle. Herved får bygningen to ansigter.

Mod Brogade opdeles facaden af et profileret hvidmalet bånd, der lagdeler bygningen. Gesimsen er ligeledes hvid med en enkelt profil ligesom det bånd, der deler mansardtaget. Disse tre hvide markeringer på huset deler bygningen op i fire næsten lige store dele.

Af arkitektoniske detaljer kan nævnes de dekorerede vinkelbeslag, der ses på nogle af vinduerne. Indvendigt er der på første sal i den store stue ud mod Brogade, høje paneler, gerichter og døre, der alle er dekorerede med profileringer og detaljerede blændinger. Desuden ovale vinduer og ældre døre og håndtag. Panelerne er opsat i 1984 som en genanvendelse fra Thuesens boder i Næstved. Trappen op til lejligheden på første sal og til loftet er dekoreret med udskårne balustre og svungne håndlister. Antageligt er trappen fra 1880'erne.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I bygningernes ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til bindingsværket, det ubrudte mansard tag og den traditionelle materialeholdning, herunder detaljer på facaden, de ældre vinduer, høje sokkel og portåbningen ind til gården.

I bygningens indre knytter de bærende fredningsværdier sig til trappen op til lejligheden på 1. sal, til de gamle døre og de senere tilføjede høje paneler. Samt til den store skorstenspibe, der går ned igennem lejligheden.

— ANBEFALINGER

Det anbefales at butikslokalerne istandsættes, så materialeholdningen bringes tilbage til bygningens stil. Stor set alle overflader og materialer er blevet udskiftet til nyere, som for bygningen virker fremmede og ødelægger relationerne mellem det udvendige og det indvendige.